

Către: Ministerul Mediului

Nr. 86/24-EC din 21 iunie 2024

Ref: proiectul hotărârii privind stabilirea Sistemului de depozit pentru ambalaje

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul inițierii consultărilor publice asupra proiectului hotărârii privind stabilirea Sistemului de depozit pentru ambalaje, și reieșind din imperativul implementării cu succes a Sistemului de depozit pentru ambalaje (SDA) în Moldova, care necesită o abordare echilibrată și adaptată la specificul pieței locale, și urmare a examinării comunicăm următoarele propuneri ce pot contribui la o implementare eficientă, durabilă și benefică pentru toate părțile implicate.

1. Abordare etapizată de implementare: Având în vedere implementarea recentă a sistemului de Responsabilitate Extinsă a Producătorului (REP) în Moldova (octombrie 2023), se recomandă o abordare etapizată a implementării SDA. Lansarea SDA mai devreme de ianuarie 2027 ar putea pune o presiune inutilă pe producători și retaileri, care se adaptează deja la REP. O etapizare bine definită va permite o tranziție mai lină dar va asigura o implementare eficientă a ambelor sisteme.
2. Obligația asigurării infrastructurii necesare (echipament automatizat de colectare ambalaje de la consumatori <https://collection-ro.tomra.com/>): Conform practicii europene, procurarea, instalarea și mentenanța tonometrelor pentru colectarea deșeurilor de ambalaje de la consumatori impune investiții majore care urmează a fi suportate de către mediul de afaceri. Proiectul regulamentului propus spre consultări nu reflectă vreun mecanism de compensare cu excepția doar pentru Autoritățile Administrației Publice Locale. Prin prisma proiectului și art. 54-54/4 din Legea 209/2016 se impune obligația comerciantului de aplicare a SD, acceptare returnării ambalajelor etc, fără ca aceasta să fie condiționată de îndeplinirea în primul rând a obligațiilor administratorului SDA de a dota corespunzător comerciantul, și de a-i compensa costurile de implementare a SD.
3. Implementarea sistemului E-depozit: Introducerea sistemului E-depozit, inspirat de modelul belgian, ar putea fi o soluție complementară eficientă pentru SDA. Sistemul E-depozit oferă mai multe avantaje:
 - Costuri reduse: Utilizarea platformelor digitale elimină necesitatea investițiilor semnificative în infrastructură fizică, reducând semnificativ costurile.
 - Accesibilitate sporită: Consumatorii pot returna ambalajele prin intermediul aplicației mobile, sporind accesibilitatea și flexibilitatea sistemului.
 - Integrare facilă: Sistemul E-depozit poate fi integrat cu ușurință cu platforma guvernamentală EVO, asigurând o centralizare eficientă a datelor și o monitorizare transparentă.
4. Organizarea de consultări ample de către Guvern cu toți actorii relevanți (producători, retaileri, asociații de mediu, ONG-uri) pentru a asigura un cadru legislativ echitabil și transparent și dezvoltarea unei campanii ample de informare și educare a publicului cu privire la SDA, beneficiile sale și modul de utilizare a sistemului. Această abordare ar reprezenta nu doar încă un document propus spre

consultări, dar o adevărată revoluție pentru toată țara în materie de mediu, inclusiv pentru agenți economici și consumatori. A se vedea experiența României cu *Hora Reciclării* unde au fost mobilizate toate părțile implicate pentru un caz comun.

5. Asigurarea resurselor financiare și a asistenței tehnice pentru a facilita implicarea producătorilor și a retail-urilor în SDA. Pentru participanții la SDA costurile propuse vor însemna taxe în plus, care se va răsfrânge în costul final al produselor, ceea ce în final va avea impact negativ indirect asupra indicelui inflației etc. Statul urmează să asigure condiții echitabile pentru toate părțile implicate, iar după caz să asigure co-participarea prin finanțarea proiectelor propuse.

La textul proiectului:

1. La pct. 9 nu este clară trimiterea la normele prevăzute la pct. 20-26, (art. 542, alin.(8) din Legea nr.209/2016), cerințele specifice de etichetare a ambalajelor parte a SDA sunt prevăzute de art. 54 alin. 6 pct. 5.
2. Conform pct. 10, stocurile prevăzute la pct. 9 pot fi plasate pe piață, respectiv comercializate, după caz, cel mult 6 luni, după care plasarea acestora pe piața, respectiv comercializarea lor este interzisă. Termenul poate fi prea scurt, conform prevederii de la pct. 26: *Până la data intrării în funcțiune a sistemului de depozit pentru ambalaje este interzis a se plasa pe piața produse ambalate în ambalaje care poartă marcajul de apartenență la sistemul de depozit pentru ambalaje conform prezentei hotărâri a Art. 541-544 al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.* Deoarece înlocuirea stocurilor nu poate fi făcută imediat considerăm oportun ca această prevedere să indice expres un termen de câteva (2-3) luni până la intrarea în funcțiune și permiterea circulația ambalajelor până la punerea în funcțiune a sistemului.
3. La pct. 11:
 - Litera b) În cazul în care ambalajele sunt recepționate de taromat, aceste ambalaje deja sunt verificate, și ar fi corect ca verificarea respectivă să fie cea care se acceptă de toate părțile, pentru că deja comerciantul a eliberat depozitul consumatorului și nu mai poate reveni asupra acestui fapt.
 - Litera f) În cazul în care ambalajele sunt recepționate de taromat, aceste ambalaje deja sunt verificate, și ar fi corect ca verificarea respectivă să fie cea care se acceptă de toate părțile, pentru că deja comerciantul a eliberat depozitul consumatorului și nu mai poate reveni asupra acestui fapt.
4. La pct. 12. propunem următoarea formulare "De la anunțul Administratorului privind demararea procesului de înregistrare"
5. Din art. 54/4 alin. 3 pct. 1 legea 209/2016, rezultă că obligația de atingere a țintelor aparține administratorului SDA, dar nu producătorului cum se menționează la pct.19.
6. Condițiile de etichetare sunt prevăzute de art. 54 alin. 6 pct. 5 Legea 209/2016 și nur art.54 alin 5 după cum este indicat în pct. 20.
7. La pct. 28:
 - Litera e) urmează a fi reformulat în condițiile în care comerciantul nu cunoaște care va fi modalitatea de preluare înainte de a semna contractul/ de a negocia cu administratorul SDA, care trebuie să propună și să doteze comerciantul cu echipamente de preluare a ambalajelor.

- Litera h) Conform art. 54/1 alin. 4 lit. b nu se percepe depozitul în cazul comercializării bunurilor către operatori/utilizatori de vehicule aeriene, pe apă, rutiere, feroviare care transportă pasagerii pe rute internaționale, iar băuturile sunt destinate vânzării/consumului de către pasagerii acestor vehicule. Astfel, în situația în care achiziționăm produse de la producător și trebuie să achităm depozitul, iar ulterior comercializăm produsele către astfel de operatori care nu achită depozitul, cum comerciantul își compensează/returnează valoarea de depozit achitată producătorului?
8. La pct. 33 considerăm oportun operarea cu termenul de "unitate comercială", conform Legii 231/2010 și înlocuirea sintagmei *structurilor de vânzare*.
 9. La pct. 43 și pct. 44 propunem următoarea modificare: "Autoritatea administrației publice desemnează un comerciant, de comun acord cu ceilalți comercianți." reieșind din faptul că în cazul când administrația publică va dezvolta punctele de retur va fi dificil de organizat partea financiară a sistemului.
 10. La pct. 64 literele c) și e) nu este clară formalitatea autentificării la notar a declarației pe propria răspundere
 11. La pct. 81 a se corecta sintagma *Legii contenciosului administrativ* cu *Codul Administrativ* (legea nr. 116 din 19.07.2018).
 12. La pct. 84 nu este prevăzută situația în care nu se depune nici o solicitare.
 13. Proiectul nu face distincția între administratorul SDA reutilizabile și administratorul SDA de unică folosință, fiind prevăzute practic aceleași obligații pentru ambii administratori, deși modalitatea de operare a acestora este diferită. De ex: administratorul SDA reutilizabile, ar trebui să asigure returnarea ambalajelor reutilizabile către producător, pentru că acestea să poată fi refolosite. Acest aspect nu este reglementat de proiect însă pct. 89 lit. J) obligă administratorul SDA reutilizabile să transmită spre reciclare toate produsele colectate, "reciclarea" având un alt sens decât "reutilizarea". Considerăm oportun să fie reflectat o reglementare distinctă a acestor administratori.
 14. La pct. 89 termenul propus pentru crearea unui sistem informațional și a registrului considerăm a fi unul irealist, respectiv se propune un termen de 90 zile.
 15. Proiectul nu reglementează într-un mod clar modalitatea de formare a tarifului de gestionare, ce trebuie să fie achitat comerciantului. Totodată, din noțiunea "tarifului de gestionare) și din pct. 89 lit. m) ar rezulta că acesta ar depinde de cantitatea de ambalaje preluate. Această formulă ar putea genera situații în care valoarea totală a tarifului de gestionare achitat pentru nr. de ambalaje colectate să fie mai mică decât costurile suportate de comerciant pentru asigurarea funcționalității punctului de colectare și aplicarea SD. Acest tarif trebuie să garanteze faptul că comerciantului îi sunt rambursate toate costurile suportate pentru implementarea acestui sistem. În practică, tariful de gestionare pe care îl plătesc producătorii comerciantului este stabilit de către o terță parte (companie de audit), pentru a evita situațiile subiective și influențabile, respectiv se propune o eventuală specificare a acestuia.
 16. La pct 89. litera j) nu este specificat cazul ambalajelor reutilizabile care probabil ar trebui să fie returnate producătorului.
 17. Proiectul nu reglementează obligația administratorului SDA, în special în cazul ambalajelor reutilizabile, de a crea infrastructura necesară la unitatea comercială a comerciantului, care să

asigure din punct de vedere tehnic posibilitatea de preluare a acestor ambalaje. Or, în lipsa dotării corespunzătoare a comerciantului acesta nu poate organiza punctul de colectare.

18. Nu este claritate pe formula de aplicare pentru ambalaje reutilizabile, în acest sens, considerăm necesară elaborarea unui capitol, care să reflecte anume acest flux, în scopul asigurării clarității mecanismului. Urmează a fi specificate modul în care funcționează fluxul de ambalaje și cel financiar, inclusiv faptul că producătorul asigură comerciantul cu utilitare pentru colectare separată, de exemplu, lăzi, containere, etc. precum și traseul depozitului între producător-comerciant.

Rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile în termen lung.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European

Ex: eugen.cozmulici@eba.md
Tel: 079188919